

Pimecrolimus bij kinderen met atopische dermatitis

A. Vermes

De standaardbehandeling van atopische dermatitis bestaat uit regelmatige thuisbehandeling met emollientia en gebruik van topische corticosteroiden bij exacerbaties. Aangezien langdurig gebruik van topische corticosteroiden bij kinderen leidt tot huidatrofie, secundaire infecties en onderdrukking van normale hormonale regelmechanismen van de hypothalamus-hypofyse-bijnier-as, worden deze spaarzaam en slechts gedurende korte perioden toegepast.

Pimecrolimus (1% crème) is een nieuwe, niet-corticoïde remmer van de productie van cytokinen die bij het eczematueze ontstekingsproces betrokken zijn. Het blokkeert de immunologische cascade van de ontstekingsreactie die leidt tot de ontwikkeling van atopische dermatitis. Onlangs is de effectiviteit en veiligheid van pimecrolimus onderzocht gedurende een behandelperiode van tweejaar. Hierbij dient vermeld te worden dat pimecrolimus toegediend moest worden als zich de eerste tekenen (bijv. erytheem) of eerste symptomen (bijv. jeuk) van een eHet betrof een open, niet-vergelijkend onderzoek gedurende één jaar, dat als verlenging volgde op een dubbelblind onderzoek van één jaar naar pimecrolimus vs. placebo bij jonge kinderen (leeftijd bij inclusie: 3-23 maanden) met matige tot ernstige atopische dermatitis. In totaal deden 91 kinderen mee (76 ontvingen pimecrolimus gedurende twee jaar, 15 werden na een jaar placebo overgezet op pimecrolimus). Pimecrolimus werd twee keer per dag aangebracht op de laesies. Uitkomstmaten waren het aantal exacerbaties, de aantallen patiënten zonder klachten c.q. laesies en de zogenaamde Eczema Area and Severity Index (EASI; scoresysteem voor het uitdrukken van ernst en uitgebreidheid van atopische

dermatitis).xacerbatie van atopische dermatitis aandienden.

Tien kinderen voltooiden de volledige onderzoeksperiode niet, maar geen van hen viel uit als gevolg van bijwerkingen. De meest frequent gerapporteerde bijwerkingen betroffen voor deze leeftijdsgroep normale ziekten (verkoudheid, diaree, oorontstekingen, etc.). De lokale verdraagzaamheid van pimecrolimus was goed, er waren geen meldingen van lokale huidreacties. Het aantal huidinfecties was in beide onderzoeksjaren vergelijkbaar. Gedurende het tweede jaar deden zich twee gevallen voor van eczema herpeticum (waarvan één ernstig) en twee gevallen van herpes zoster (beide mild). Dit is opvallend, want kinderen met atopische dermatitis zijn gevoeliger voor het krijgen van virale en bacteriële huidinfecties. In een vergelijkbaar onderzoek met gangbare behandelingen en een gemiddelde observatieduur van 13 maanden werden cutane bacteriële infecties gerapporteerd bij 40% van de kinderen met atopische dermatitis. Bij kinderen die pimecrolimus gedurende twee jaar gebruikten, was de incidentie van impetigo minder dan 10%. Wat de virale infecties betreft, is dit minder duidelijk. Het is ook belangrijk dat bij kinderen die met pimecrolimus worden behandeld er geen aanwijzingen zijn dat de immuunrespons op vaccinaties wordt onderdrukt.

Gedurende het tweede jaar had 76,9% van alle 91 patiënten geen en 8,8% één exacerbatie. Het percentage patiënten zonder ziekteverschijnselen steeg van 36,3 naar 71,4%. In de patiëntengroep die gedurende twee jaar pimecrolimus gebruikte, steeg het percentage zonder exacerbaties van 77,6 naar 85,5% en was na twee jaar 69,7% van de patiënten zonder ziekteverschijnselen. Dit heeft als belangrijke consequentie dat geen topische corticosteroiden toegepast behoeven te worden. Verder was sprake van dalingen in EASI-scores ten opzichte van de start van

het onderzoek en steeg het aantal ziektevrije dagen (30,0 vs. 50,9%).

Dit onderzoek laat zien dat tweejaar gebruik van pimecrolimus veilig en effectief is bij jonge kinderen met atopische dermatitis. Twee mogelijk belangrijke bezwaren, een verhoogde incidentie van huidinfecties en beïnvloeding van de ontwikkeling van het systemische immuunsysteem, lijken geen probleem te zijn.

Opmerking redactie: Voorzichtigheid bij gebruik van dit middel is geboden omdat er verdenkingen bestaan dat dit middel huid-maligniteiten zou kunnen bevorderen. Daarnaast veroorzaakt het bij ongeveer 10% van de patiënten een branderig gevoel op de plaats van toediening. Aangezien zeer jonge kinderen dit moeilijk kunnen aangeven, zou dit misschien de 10% uitval in het onderzoek kunnen verklaren.

Verkrijgbaar

Pimecrolimus is in Nederland verkrijgbaar als Elidel.

Literatuur

Papp KA, Werfel T, Fölster-Holst R, Ortonne J-P, Potter PC, Prost Y de, et al. Long-term control of atopic dermatitis with pimecrolimus cream 1% in infants and young children: a two-year study. *J Am Acad Dermatol* 2005;52:240-6.